

2. Moje Westerplatte

1. CELE LEKCJI – WYMAGANIA OGÓLNE

- Odkrywanie priorytetów życiowych i umiejętności zbudowania hierarchii wartości;
- Ukazanie roli wartości i autorytetów w życiu człowieka.

2. TREŚCI NAUCZANIA – WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE

Uczeń:

- Definiuje pojęcie „wartość”;
- Na podstawie własnego doświadczenia układa hierarchię wartości;
- Po lekcji wymienia i wyjaśnia rodzaje wartości;
- Po analizie słów Jana Pawła II rozumie, czym jest wartość i jakie ma znaczenie w życiu człowieka i narodu;
- Po lekcji określa cechy i rolę autorytetu w życiu człowieka;
- Po lekcji rozpoznaje własne wartości i autorytety;
- Po lekcji krótko wyjaśnia rolę i znaczenie wiary i Kościoła w historii Polski;
- Na podstawie różnych przykładów odkrywa potrzebę stawiania czoła wyzwaniom życiowym.

3. POJĘCIA, POSTACI

- Wartość;
- Wartości hedonistyczne;
- Wartości witalne;
- Wartości materialne;
- Wartości duchowe.

4. WARTOŚCI

- Świadomość ważności właściwego ułożenia swojego programu życiowego;
- Wdzięczność za dar życia ludzi, którzy poświęcili swoje życie za wolność Ojczyzny.

5. SCHEMAT LEKCJI

- Jan Paweł II do młodzieży;
- Wybór wartości.

6. PROPOZYCJA REALIZACJI

Wprowadzenie:

Metoda – analiza tekstu. Nauczyciel odczytuje z podręcznika lub odtwarza z płyty CD fragment przemówienia Jana Pawła II do młodzieży, wygłoszonego na Westerplatte w 1987 roku. Następnie zadaje dwa pytania zamieszczone w podręczniku w ramce „Zastanów się”.

- Co papież nazywał naszym Westerplatte?
- Dlaczego od pewnych spraw, wartości, nie można uciec?

Rozwinięcie tematu:

Metoda – 5 z 25. Nauczyciel mówi uczniom, że w tej części lekcji zastanowią się nad tym, co dla nich jest takim Westerplatte, które trzeba obronić, o które trzeba walczyć. Rozdaje każdemu uczniowi listę wartości (załącznik 1). Przed przystąpieniem do ćwiczenia nauczyciel wyjaśnia słowo „wartość”: jest to dowolny przedmiot materialny lub duchowy, któremu człowiek przypisuje ważną rolę w życiu, jest to coś, o co zabiega, o co się stara. Następnie daje polecenie, żeby każdy uczeń samodzielnie wybrał i zapisał w zeszytcie pięć najważniejszych dla niego wartości z listy. Jeżeli na liście nie ma wartości, które uczeń uznaje, może zaproponować swoje, ale wszystkich wybranych ma być tylko pięć. Po zakończonej pracy indywidualnej, nauczyciel dzieli klasę na grupy i każda grupa ma wybrać pięć wartości (członkowie grupy zapisują je w zeszytcie). Następnie przedstawiciel grupy podaje pięć wybranych wartości, a nauczyciel hasłowo zapisuje je na tablicy; w ten sposób wyłonią się wartości wspólne dla klasy (pięć powtarzających się wartości; jeżeli trudno je wyłonić, nauczyciel proponuje głosowanie). Uczniowie zapisują wspólne dla całej klasy wartości do zeszytu. Jeżeli zostanie jeszcze trochę czasu do zakończenia lekcji, można wraz z uczniami skomentować wybrane przez nich wartości.

Zakończenie:

Wyróżnia się różnego rodzaju wartości: materialne (dom, samochód, modne ubrania), hedonistyczne (przyjemność), witalne (ciało, tężyzna fizyczna), duchowe (etyczne, związane z religią). Wybór tych wartości zależy od doświadczenia życiowego, wychowania, środowiska. Wartości są związane z celami, które wyznacza sobie człowiek w życiu.

Notatka:

Na bieżąco, na lekcji.

Korelacja z edukacją szkolną:

- Filozofia – rozumienie i wybór wartości;
- Język polski – wartości, wolność, sacrum, ojczyzna;
- Historia – polska świadomość narodowa;
- Wiedza o społeczeństwie – patriotyzm.

7. INNE MOŻLIWOŚCI REALIZACJI

Metoda – rozmowa kierowana. Można wykorzystać zagadnienia zaproponowane w podręczniku; omówić z uczniami ważne wątki z historii – obrona Westerplatte, wojny, masowe zbrodnie, przemoc. Miejsce Kościoła, wiary, religii w tej historii. Relacja Kościół – Ojczyzna.

Metoda – burza mózgów. Lekcje można zakończyć rozmową o autorytetach; uczniowie wymieniają osoby, które są dla nich autorytetami (nauczyciel zapisuje nazwiska na tablicy) i krótko uzasadniają swój wybór. Nauczyciel podaje autorytety moralne, religijne, jeśli uczniowie ich wcześniej nie wymienili. Można zestawić je z podanymi przez uczniów.

8. ALTERNATYWNE TEKSTY DO WYKORZYSTANIA NA LEKCJI

Można też zachęcić uczniów, by przypomnieli sobie treść pierwszego opisu stworzenia świata i człowieka:

MÓW PANIE

I tak stworzył Bóg człowieka na obraz swój, stworzył go na swoje własne podobieństwo – stworzył mężczyznę i niewiastę.

Rdz 1, 27

ZASTANÓW SIĘ

- Jakie dostrzegasz związki między myślą Jana XXIII, zawartą w podręczniku ucznia, a tekstem z Księgi Rodzaju?

KOŚCIÓŁ NAUCZA

Nauczanie Kościoła Katolickiego w obronie wartości chrześcijańskich we współczesnym świecie:

Ci, którzy sprawują władzę, powinni traktować ją jako służbę: Kto by między wami chciał stać się wielkim, niech będzie waszym sługą (Mt 20, 26).

KKK 2235

Sprawowanie władzy zmierza do ukazania właściwej hierarchii wartości, by ułatwić wszystkim korzystanie z wolności i odpowiedzialności.

KKK 2236

Społeczność jest nieodzowna do urzeczywistniania powołania ludzkiego. Aby ten cel został osiągnięty powinna być szanowana właściwa hierarchia wartości, która wymiary materialne i instynktowne podporządkowuje wewnętrznym i duchowym.

Jan Paweł II, *Centesimus annus*, p. 36

MODLITWA

Wstaję dzisiaj
Mocą Boga, który oby mną kierował.
Mocy Boża, zachowaj mnie.
Mądrości Boża, prowadź mnie.
Oko Boże, patrz za mnie.
Ucho Boże, słuchaj za mnie.
Słowo Boże, mów za mnie.

A. L'Apple, *Powróćmy do modlitwy*, s. 43

Warto przeczytać:
Jan Paweł II, Encyklika „Fides et Ratio”;
Benedykt XVI, *Odwaga rozumu*,
w: Jan Paweł II, *Mój umiłowany poprzednik*.
